

Faluveghi Desideriu

Socotesc ca un har al lui Dumnezeu, si ca o revărsare a bunăvointei domnului Dr. Rosca Felician faptul că pot participa la acest eveniment unic ca însemnătate. Sunt ochi si urechi la valoroasele si competentele contributi ale dvs. si îmi notez tot ce poate-mi fi de ajutor, la nivel de normă, în preocupările mele legate de muzica bisericească. Permitted-mi să motivez, de ce:

Sunt profesor de teologie. Acum jumătate de secol am predat muzică la ^acoala Normală din Odorheiul Secuiesc, am organizat si dirijat corul Liceului Teoretic Dr. Petru Groza din aceeași localitate, am participat ca membru de juriu cu ocazia concursurilor corale de o anumită amintire, am publicat poezii, dar întotdeauna m-a preocupat gândul de a produce ceva mai înalt, pentru suflet.

Într-o asemenea conjunctură, cei care au fost preocupati de crearea muzicii bisericești, cei care au selectat si au încurajat stiluri corespunzătoare exprimării celor mai înalte aspirații ale spiritului uman, cei care au vegheat asupra autenticii muzicii bisericești asaltate de atâtea influente nedemne, mi-au inspirat un gând, o întrebare, si anume: având la bază o comoară imensă de roade si experiente ale trecutului, prin care azi trăim, ce ar trebui să fac, pentru ca prezentul meu să poată deveni un viitor, o continuare al acestor traditii nobile?

Mai întâi si întâi m-am consacrat teologiei. Cu acest pas am si ales un culoar îmbietor.

Am descoperit însă următorul lucru: cele două mari biserici: cea ortodoxă si romano catolică s-au pronuntat deja de mult în privinta calității muzicii adoptate în scopul îmbogățirii serviciilor sacre, si se tin în mod sever de traditiile adoptate ca fiind sfinte si imutabile, ascultarea lor înseamnă slujbă, serviciu divin cu câstig spiritual, însă totul se desfășoară între peretii locasurilor sfinte, iar credinciosii, în practica vietii lor de toate zilele nu au mai nimic de cântat în afara zidurilor bisericii, si se exprimă prin folclor, sau prin cele ce se propagă neverificat, si chiar în dauna chiar al folclorului nobil, traditional. Credinciosul nu este însoțit de muzică sacră când se întoarce în cămin, se găsește la lucru, când se adună pentru înălțare sufletească în afara bisericii. Concertele prezentând muzică bisericească (ca si în cazul muzicii clasice) sunt tot mai rare, si cu prezentă tot mai rară, îndeosebi dacă le numărăm pe tinerii prezenti.

Bisericile protestante se bucură de un tezaur de imnuri sacre care cuprind întreaga gamă a aspirațiilor sufletului, mai ales în lumina biblică a legăturii omului cu Dumnezeu. Muzica sacră protestantă poate să-i însotească pe credinciosi în tot momentul vietii, pentru că părintii atenti la această nevoie s-au îngrijit să aibă ce cânta.

Nu mai amintesc trăirile religioase la neoprotestanti, care în sensul adevărat al cuvântului „cântă” viata de credință ca fiind viata lor, si fac acest lucru de multe ori, stiind că ceea ce cântă, este deosebit de cele „ale lumii” - de multe ori mai ales prin text.

În prezentul sumbru al calității gustului muzical apare pericolul, ca influenta profană să pervertească capacitatea de selectare, sau mai bine zis, chiar si ideea selectării, până acolo, încât nu numai muzica bisericească să apară demodată, dar si muzica clasică să pară neavenită sub avalansa unui sentiment de „plăcut firesc”, care sterge hotarul dintre sacru si profan. Azi, aici înlăuntru, vorbim despre muzica bisericească, ca într-un turn de fildes, dar înafara zidurilor acestea mâine nu vom avea cui să vorbim despre muzica adevărată.

Gândul care m-a împins să lupt împotriva degradării, m-a pus la lucru. Am început să caut, să culeg, să selectez, să propag imnuri care ca stil umplu golul sufletului, si ocrotesc pe cei ce le cântă fată de influentele chiar dubioase din punct de vedere moral. Am descoperit un lucru ciudat: Tot mai multi, în situatiile lor nefaste apelează la Dumnezeu, vor să-L găsească, să vorbească chiar cu El, dar nu stiu ce să-I spună. În punctul acesta le vine în ajutor textul imnului, oferind într-o formulare demnă lauda, ruga, strigătul de ajutor, sau multumirile. Este adevărat că ceea ce este pe drept cuvânt muzică, le contine pe toate acestea, dar putini sunt aceia care pot să le constientizeze. Din acest motiv, m-am simțit inspirat, ca prin texte care se aseză în mod natural nu sub, ci asupra muzicii, să tâlmăcesc semenului meu, ceea ce de fapt, el, neajutat nu poate formula în cuvinte. Contributia mea s-a realizat în acest scop prin traduceri de

texte, creări de texte, sau chiar muzică. Am încercat să-l găsesc pe om acolo unde se află, și pe o cale curată să-l conduc acolo unde ar dori și ar trebui să fie.

Ca rod al unor asemenea preocupări, de-a lungul deceniilor s-au adunat mai mult de 1300 de imnuri, câte am reușit să editez, pentru toate vârstele, de la leagăn și până la mormânt, pentru toate ocaziile vieții, pentru toate împrejurările în care omul Îl caută pe Dumnezeu, în biserică sau înafara ei, prin trăirile sale sufletești. Deceniile care au trecut dovedesc că prin forța educativă a pieselor selectate, până și tineretul, pe care-l cunosc, este ferit față de forța seducătoare a unei muzici expropriate, nivelul căreia nu merită comentarii.

Ca o dezvoltare a metodei de lucru amintesc:

Având la bază o măsură de dar poetic, pe acesta l-am dezvoltat în timp și în practică.

Am studiat prozodia teoretic, dar și pe viu, privind în lucrările creatorilor consacrați.

La selectarea părții muzicale m-am consfătuțit cu cei care au pe inimă cultivarea unui nivel adecvat exprimărilor spirituale, și pot spune că înseamnă adevărată valoare.

Am cercetat scopul creării originalului, adică destinația, stilul, limbajul, mesajul, piesei pe care doream să-l propag.

Printre și pe lângă stilurile ușor de asimilat, am așezat piese care deschid gustul, și orientează spre savurarea adevărului în muzică, ajutat și de un text, de care omul are nevoie.

M-am străduțit să mă apropiez de limbaj, de epoca creării părții muzicale, să evit discrepanța între mesajul melodic și cel prozodic, formele să fie respectate, accentele să cadă corect, rimele obligatorii la locul lor, culminația melodică, sau dramatismul muzical să se reflecte coincidând cu textul, să se evite aglomerarea de aceleași vocale, sau dominația consonanțelor, lungimea silabelor să urmeze valorilor din piesă, traducerea să creeze aceeași atmosferă ca și originalul, strofele să exprime ascendent tema versului, cerințele lingvistice să fie respectate, și, să se confere poeziei un caracter omogen, o individualitate sinestățitoare, și când toate sunt gata, piesa să fie cantabilă.

Prin această scurtă dezvoltare doresc să câștig prieteni pentru a îmbogății lumea noastră tot mai săracă spiritual.